

Høst 2010 – vår 2011	Appreciative Inquiry og styrkebaserte tilnærminger i læringsarbeid	15 Studiepoeng
----------------------	---	-----------------------

INNLEDNING

Målet med emnet er at studentene skal lære seg å bruke Appreciative Inquiry og styrkebaserte metoder som tilnærming i skoleutvikling, klasseledelse og elevsamtaler. Studenter som kommer fra andre felt enn skolen, vil kunne ta i bruk tilnærmingsmåtene i sine respektive organisasjoner.

Emnet inneholder en grunnleggende innføring i styrkebaserte perspektiver til lærings- og utviklingsarbeid med hovedvekt på Appreciative Inquiry (AI). AI er et alternativ til annen teori om utviklingsarbeid som forutsetter at man har et problem og at målet med utviklingsarbeidet er å løse problemene. Med AI tenker man at målet for utviklingsarbeid bør være langt mer offensivt enn å løse problemer. Målet er å utløse organisasjoners og/eller menneskers største potensialer.

Som tilnærmingsmåte til personlig utvikling og organisasjonsutvikling har AI som en grunnleggende antakelse at spørsmål som bidrar til samtaler om styrker, suksesser, verdier, håp og drømmer *i seg selv* frambringer endringer. AI er en systematisk søking etter det beste hos menneskene og det beste i egen organisasjon. Kjerneaktiviteten er innsamling av de ansattes, elevenes eller brukernes egne historier om dette. Disse historiene danner utgangspunkt for en *kollektiv* læringsprosess i organisasjonen. Til grunn ligger en antakelse om at organisasjonsmessige forhold har betydning for hvordan individet arbeider og at organisasjonen i stor grad er med på å forme individets utvikling. AI innebærer å stille hverandre ubetingede positive spørsmål. Når alle elever/ansatte deltar i mange slike samtaler styrker man relasjonene i organisasjonen, skaper håp og optimisme og øker organisasjonens kapasitet til å få fram sitt potensiale.

Appreciative Inquiry (AI) har sitt teoretiske utgangspunkt i blant annet *sosialkonstruksjonisme*. *Sosialkonstruksjonismen* har et perspektiv som sier at det ikke finnes objektive sannheter om sosialt liv. Hvis mennesker og organisasjoner kan beskrives på mange måter blir spørsmålet hva slags beskrivelser som skaper de mest konstruktive mulighetene. Et av siktemålene med en AI-prosess er å utfordre de rådende forestillingene om hvordan organisasjonen fungerer og hva som er mulig å få til.

I dette emnet vil studentene både få teoretisk innføring i fagfeltene som omhandler styrkebaserte tilnærminger til utviklingsarbeid og praktisk erfaring med å prøve ut ulike metoder selv i sine kontekster.

MÅLGRUPPE

Etter- og videreutdanning: Lærere og skoleledere som ønsker å få innblikk i styrkebaserte måter å arbeide med lærings- og utviklingsarbeid. I tillegg er studiet åpent for opplæringsansvarlige, barnevernpedagoger, sosionomer og prosessveiledere og andre som ønsker å arbeide med styrkebasert lærings- og utviklingsarbeid.

Del av bachelorstudiet for lærerstudenter: Emnet passer som del av siste året i lærerutdanningen for studenter som ønsker å få innblikk i styrkebaserte måter å arbeide med lærings- og utviklingsarbeid.

OPPTAKSKRAV

Krav for å bli tatt opp på studiet er bachelor eller lignende med fagkrets innen lærerutdanning eller skoleledelse, i tillegg kan 3.års studenter på lærerutdanningen kan søke.

Søkere med bachelor eller tilsvarende med fagkrets som er relevant for studiet (pedagogikk, psykologi, sosiologi, sosionomstudium, barnevernspedagogikk etc) og som faller inn under målgruppen for studiet vil også fylle opptakskravene for studiet.

LÆRINGSMÅL FOR STUDIET

KUNNSKAP

Studenten skal tilegne seg kunnskap om:

- Appreciative Inquiry (AI) som fagfelt og kan plassere det i aksjonsforskningsfeltet
- sosialkonstruksjonisme og hvilke implikasjoner disse perspektivene kan ha i lærings- og utviklingsarbeid i skolen eller andre organisasjoner
- positiv psykologi med fokus på betydning av styrker og positive følelser i lærings- og utviklingsarbeid
- 5D-modellen som grunnlag for å kunne iverksette positive lærings- og utviklingsprosesser
- ledelse av relasjonelle læringsprosesser

FERDIGHETER

Studenten skal kunne:

- planlegge og gjennomføre/lede styrkebaserte prosesser, for eksempel i en klasse eller på en skole
- ta i bruk ulike metoder som brukes innen AI-feltet

GENERELL KOMPETANSE

Studenten skal:

- kunne skape fellesskap i grupper og organisasjoner som aktivt arbeider med å gjøre hverandre gode, finne hverandres styrker og ta disse i bruk
- få forståelse for viktige faktorer ved prosessveilederrollen og kunne ta høyde for disse innen prosessledelse for å kunne lede AI-prosesser og styrkebaserte prosesser

INNHold

Emnet inneholder:

Innføring i *bakenforliggende teorier* for Appreciative Inquiry:

- Innføring i positiv psykologi som bakgrunn for å forstå teorigrunnet i AI, blant annet innføring i teori om personlige styrker
- Innføring i organisasjonslæring med fokus på positiv organisasjonsteori, overskuddstilnæringer og offensive strategier i arbeid med lærings- og utviklingsarbeid
- Innføring i sosialkonstruksjonisme og aksjonsforskningstradisjoner som brukes i AI-feltet
- Grunnleggende prinsipper i sosiokulturelt syn på læring /undervisning og hvordan disse prinsippene blir viktige i AI.

Innføring i sentrale modeller, teorier og metoder innen Appreciative Inquiry:

- Innføring og utprøving av 5D-prosessmodellen
- Innføring i sentrale prinsipper i AI
- Utprøving av diverse velkjente verktøy og metoder som brukes innen AI-feltet i Norge: Styrkekort, responskort, "styrketrær", anerkjennende intervju, bruk av høydepunktsfortellinger, veikart.
- Innføring i prosesslederrollen
- Innføring i styrkebasert gruppearbeid og klasseledelse som bygger opp under fellesskapets læring
- Vurdering for læring som bygger på AI-prinsipper, gjerne kalt "valuering" for læring.

LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen vil foregå over 4 samlinger á 2-3 dager, til sammen ca 60 timers undervisning. Undervisningen vil foregå som en kombinasjon av forelesninger, gruppearbeid og prosjektarbeid. I tillegg vil studentene få innblikk i læringsaktiviteter som er velprøvd innenfor AI som retter seg mot å gi innføring og trening i metoder som skaper ekte involvering: Styrkekort, responskort, "styrketrær", anerkjennende intervju, bruk av høydepunktsfortelling.

Prosjektarbeidet har følgende oppbygning:

- Planlegge og gjennomføre et prosjektarbeid med bruk av styrkebaserte tilnæringsmåter. Prosjektarbeidet kan være i form av en AI-prosess i en klasse/skole, bruk av anerkjennende elevsamtaler i en klasse eller bruk av andre metoder/tilnærminger som er gjennomgått på studiet.
- Skrive et refleksjonsnotat om prosjektarbeidet
- Valuering av arbeidet med fokus på styrker og høydepunkter

Studiet avsluttes med at studentenes refleksjonsnotater settes sammen til et felles dokument med alle bidragene.

DELTAKELSE

Studentene er medansvarlige både for sitt eget og medstudentenes læringsutbytte. Det prosessbaserte perspektivet i faget forutsetter deltakelse på samlingene. Deltakelse på samlingene er også viktig med tanke på gjennomføringen av arbeidskravene i faget, og for å utvikle et spennende og utfordrende læringsmiljø. Det er derfor et generelt krav om 80 % deltakelse i undervisningen. Ved gyldig fravær, kan studentene levere inn ekstra oppgaver som viser at studentene har tilegnet seg nødvendig kompetanse på det aktuelle området.

VURDERING

Arbeidskrav

For å fremstille seg for muntlig eksamen må alle arbeidskravene være bestått, dette innebærer deltakelse på prosjektarbeidet, og innlevering av refleksjonsnotat om prosjektarbeidet. I tillegg må studenten oppfylle kravet om 80 % deltakelse i undervisningen.

Avsluttende vurdering

Avsluttende vurdering av studentenes læring vil gjøres på bakgrunn av planleggingsnotatet og refleksjonsnotatet som studentene skriver i forbindelse med prosjektarbeidet. I tillegg blir det gjennomført muntlig eksamen i grupper. Studentene skal delta i vurderingen av hverandre og det vil bli lagt vekt på anerkjennende vurderingsformer og valuering,

Vurderingsuttrykk

Emnet vurderes til bestått/ikke bestått

STUDIESTED OG SAMARBEIDSPARTNERE

Undervisningen vil bli lagt til Arbeidsinstituttet i Buskerud (AiB), Drammen. AiB er et regionalt kompetansesenter for styrkebaserte tilnærminger i skolen. Studiet er utviklet i et samarbeid mellom LentSareptas (anerkjent fagmiljø innen styrkebaserte perspektiver, se www.lentsareptas.no), AiB og HiBu. LentSareptas og AiB vil stille med hovedtyngden av lærere som skal undervise på studiet.